

Лабораторія Математичного моделювання масопереносу в неоднорідних і нанопористих середовищах Тернопільського державного технічного університету імені Івана Пулюя, Тернопіль

МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ СИСТЕМ МАСОПЕРЕНОСУ З СПЕКТРАЛЬНИМ ПАРАМЕТРОМ ДЛЯ НЕОДНОРІДНИХ n -ІНТЕРФЕЙСНИХ ЦИЛІНДРИЧНИХ НАПІВОБМЕЖЕНИХ НАНОПОРИСТИХ СЕРЕДОВИЩ З ПОРОЖНИНОЮ

Методами інтегрального перетворення Лапласа і функцій Коші побудований точний аналітичний розв'язок математичної моделі масопереносу для неоднорідного циліндричного напівобмеженого нанопористого середовища з порожниною і з системою n інтерфейсних меж із заданими $2n + 1$ нестационарними режимами масопереносу на масообмінних межах.

The exact analytical solution of the problem of mass transfer for heterogeneous half limited nanoporous media with space and with n -interface limits system with $2n + 1$ nonstationary regimes of mass exchange is constructed.

Вступ. Розроблення і впровадження новітніх нанотехнологій, наноструктур і матеріалів вимагає нових підходів дослідження механізмів кінетики та інтенсифікації дифузійно-адсорбційного масопереносу в багат шарових неоднорідних й пористих середовищах та розробки нових методів моделювання масопереносу в неоднорідних і нанопористих середовищах, що дозволяють якісно описувати складні механізми системи багатоінтерфейсних взаємодій між складовими переносу, умови рівноваги та нестационарні режими масопереносу на масообмінних поверхнях. Проблеми математичного моделювання дифузійно-адсорбційного масопереносу в однорідних і неоднорідних пористих середовищах розглянуто в роботах Ликова [7], Fraissard, Springuel-Huet, N'Gokoli-Kekele, Laurence, Conner [12 – 14], Barrer [8], Chen, Degan, Smith [9], Karger, Ruthven [10, 11].

Математичний опис проблеми. Розглядається адсорбційний масоперенос в неоднорідному напівобмеженому циліндричному n -інтерфейсному по координаті r адсорбційному середовищі, заповненому n адсорбентами з різними фізико-хімічними ха-

рактеристиками. Математична модель такого переносу з урахуванням нестационарності масообміну на масообмінних поверхнях (крайових поверхнях і поверхнях контакту $r = R_{j-1}$, $j = \overline{1, n}$) та фізичних припущень, поданих в [2 – 5], може бути описана у вигляді такої змішаної задачі: побудувати обмежений в області $D_n = \{(t, r) : t > 0, r \in \bigcup_{j=1}^{n+1} (R_{j-1}, R_j), R_0 > 0, R_{n+1} = \infty\}$ розв'язок системи диференціальних рівнянь в частинних похідних

$$\frac{\partial C_j(t, r)}{\partial t} + \frac{\partial a_j(t, r)}{\partial t} + \eta_j^2 C_j = D_{r_j} B_{\nu_j, \alpha_j} [C_j] + f_j(t, r), \quad (1)$$

$$\frac{\partial a_j}{\partial t} = \beta_j (C_j - \gamma_j a_j), \quad j = \overline{1, n+1} \quad (2)$$

за початковими умовами

$$C_j(t, r)|_{t=0} = C_{0j}(r); \quad a_j(t, r)|_{t=0} = a_{0j}(r); \quad j = \overline{1, n+1}, \quad (3)$$

крайовими умовами та системою умов інтерфейсу по геометричній координаті r

$$\left[\left(\alpha_{11}^0 + \delta_{11}^0 \frac{\partial}{\partial t} \right) \frac{\partial}{\partial r} + \right.$$

$$+ \left(\beta_{11}^0 + \gamma_{11}^0 \frac{\partial}{\partial t} \right) \frac{\partial}{\partial r} \left[C_1(t, r) \right] \Big|_{r=R_0} = \omega_0(t);$$

$$\frac{\partial}{\partial r} C_{n+1}(t, r) \Big|_{r=\infty} = 0$$

$$\left[\left[\left(\alpha_{i1}^j + \delta_{i1}^j \frac{\partial}{\partial t} \right) \frac{\partial}{\partial r} + \left(\beta_{i1}^j + \gamma_{i1}^j \frac{\partial}{\partial t} \right) \frac{\partial}{\partial r} \right] C_j(t, r) - \left[\left(\alpha_{i2}^j + \delta_{i2}^j \frac{\partial}{\partial t} \right) \frac{\partial}{\partial r} + \left(\beta_{i2}^j + \gamma_{i2}^j \frac{\partial}{\partial t} \right) \frac{\partial}{\partial r} \right] C_{j+1}(t, r) \right] \Big|_{r=R_j} = 0;$$

$$j = \overline{1, n}, i = \overline{1, 2}. \quad (5)$$

Тут $B_{\nu_j, \alpha_j} = \frac{d^2}{dr^2} + \frac{1}{r}(2\alpha_j + 1) \frac{d}{dr} - (\nu_j^2 - \alpha_j^2)r^{-2}$ – оператор Бесселя, C_j , a_j – масові концентрації адсорбтиву відповідно в рідинній фазі (міжчастинковий простір) та твердій фазі (в мікро- і нанопорах зерен адсорбенту) для j -го шару адсорбційного середовища, $\nu_j \geq \alpha_j \geq -1/2$, $j = \overline{1, n+1}$.

Методологія знаходження аналітичного розв'язку моделі та рекурентні алгоритми побудови матриць функцій впливу системи

Теорема (про розв'язність). *Якщо виконується умова однозначної розв'язності мішаної задачі й задані та шукані функції є оригіналами за Лапласом, то розв'язок крайової задачі (1) – (5) існує та єдиний.*

В припущенні, що шукані вектор-функції $C(t, r)$, $a(t, r)$ є оригіналами за Лапласом, застосуємо до задачі (1) – (5) інтегральне перетворення Лапласа стосовно часової змінної t [5]. В результаті отримаємо крайову задачу: побудувати обмежений на множині $I_n = \{r : r \in \bigcup_{j=1}^{n+1} (R_{j-1}, R_j), R_0 > 0, R_{n+1} = \infty\}$ розв'язок системи диференціальних рівнянь Бесселя для модифікованих функцій:

$$[B_{\nu_j, \alpha_j} - q_j^2(p)]C_j^*(p, r) = -\mathcal{F}_j^*(p, r) \quad (6)$$

за крайовими умовами

$$\left[\bar{\alpha}_{12}^0 \frac{d}{dr} + \bar{\beta}_{12}^0 \right] C_1^*(p, r) \Big|_{r=R_0} = \omega_{R_0}^*(p);$$

$$\frac{d}{dr} C_{n+1}^*(p, r) \Big|_{r=\infty} = 0; \quad (7)$$

та умовами інтерфейсу по координаті r :

$$\left[\left[\bar{\alpha}_{i1}^j \frac{d}{dr} + \bar{\beta}_{i1}^j \right] C_j^*(p, r) - \left[\bar{\alpha}_{i2}^k \frac{d}{dr} + \bar{\beta}_{i2}^k \right] C_{j+1}^*(p, r) \right] \Big|_{r=R_j} = \omega_{ij};$$

$$j = \overline{1, n}; i = \overline{1, 2}. \quad (8)$$

Тут прийняті позначення:

$$\mathcal{F}_j^*(p, r) = \frac{1}{D_{r_j}} \left[f_j^*(p, r) + C_{0j}(r) + \frac{\beta_j \gamma_j}{p + \beta_j \gamma_j} a_{0j}(r) \right]; \quad (9)$$

$$\omega_{R_0}^*(p) = \omega_0^*(p) + \left(\delta_{12}^0 \frac{d}{dr} + \gamma_{12}^0 \right) C_{01}(r) \Big|_{r=R_0} \equiv \omega_0^*(p) + \omega_{11}; \quad (10)$$

$$\omega_{ij} = \left[\left(\delta_{i1}^j \frac{d}{dr} + \gamma_{i1}^j \right) C_{0,i}(r) - \left(\delta_{i2}^j \frac{d}{dr} + \gamma_{i2}^j \right) C_{0,i+1}(r) \right] \Big|_{r=R_j}; \quad (11)$$

$$q_j^2(p) = \frac{1}{D_{r_j}(p + \beta_j \gamma_j)} \times$$

$$\times [p^2 + p(\beta_j(1 + \gamma_j) + |\eta a_j^2|) + \beta_j \gamma_j \eta_j^2]; \quad (12)$$

$\bar{\alpha}_{im}^j = \alpha_{im}^j + \delta_{im}^j \cdot p$; $\bar{\beta}_{im}^j = \beta_{im}^j + \gamma_{im}^j \cdot p$; $j = \overline{1, n}$; $i, m = \overline{1, 2}$. Індекси i, m , що при інтерфейсних константах, визначають тип інтерфейсної умови для j -го інтерфейсу; при $i = 1$ маємо першу умову, при $i = 2$ – другу умову. Значення індексу $m = 1$ відповідає лівій частині інтерфейсної умови (на межі

$r = R_j - 0$); $m = 2$ - відповідає правій частині умови (на межі $r = R_j + 0$). При цьому

$$a_j^*(p, r) = \frac{a_{0j}(r)}{p + \beta_j \gamma_j} + \frac{\beta_j}{p + \beta_j \gamma_j} C_j^*(p, r);$$

$$j = \overline{1, n+1}. \quad (13)$$

Зафіксувавши вітку дволивної функції $q_j(p)$, на якій $\operatorname{Re} q_j(p) > 0$, внаслідок властивостей функцій, які утворюють фундаментальну систему розв'язків рівняння Бесселя (6), розв'язок неоднорідної крайової задачі (6) - (8) будемо методом функцій Коші [1, 2]:

$$C_j^*(p, r) = A_j I_{\nu_j, \alpha_j}(q_j r) + B_j K_{\nu_j, \alpha_j}(q_j r) +$$

$$+ \int_{R_{j-1}}^{R_j} \mathcal{E}_{\nu_j, \alpha_j}^*(p, r, \rho) \mathcal{F}_j^*(p, \rho) \rho^{2\alpha_j+1} d\rho; j = \overline{1, n};$$

$$C_{n+1}^*(p, r) = B_{n+1} K_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}(q_{n+1} r) +$$

$$+ \int_{R_n}^{\infty} \mathcal{E}_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}^*(p, r, \rho) \mathcal{F}_{n+1}^*(p, \rho) \rho^{2\alpha_{n+1}+1} d\rho, \quad (14)$$

де $\mathcal{E}_{\nu_j, \alpha_j}^*(p, r, \rho)$, $j = \overline{1, n+1}$ - функції Коші:

$$\begin{cases} \mathcal{E}_{\nu_j, \alpha_j}^*(p, r, \rho) \Big|_{r=\rho+0} - \\ \frac{d}{dr} \mathcal{E}_{\nu_j, \alpha_j}^*(p, r, \rho) \Big|_{r=\rho+0} - \end{cases}$$

$$- \mathcal{E}_{\nu_j, \alpha_j}^*(p, r, \rho) \Big|_{r=\rho-0} = 0;$$

$$- \frac{d}{dr} \mathcal{E}_{\nu_j, \alpha_j}^*(p, r, \rho) \Big|_{r=\rho-0} = -\rho^{-(2\alpha_j+1)}. \quad (15)$$

Функції Коші $\mathcal{E}_{\nu_j, \alpha_j}^*(p, r, \rho)$, $j = \overline{1, n+1}$, шукаємо у наступному вигляді:

$$\mathcal{E}_{\nu_j, \alpha_j}^*(p, r, \rho) = \begin{cases} \mathcal{E}_{\nu_j, \alpha_j}^{-*} = D_{1j} I_{\nu_j, \alpha_j}(q_j r) + \\ \mathcal{E}_{\nu_j, \alpha_j}^{+*} = D_{2j} I_{\nu_j, \alpha_j}(q_j r) + \\ + E_{1j} K_{\nu_j, \alpha_j}(q_j r); \quad R_{j-1} < r < \rho < R_j, \\ + E_{2j} K_{\nu_j, \alpha_j}(q_j r); \quad R_{j-1} < \rho < r < R_j, \end{cases}$$

$$j = \overline{1, n},$$

$$\mathcal{E}_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}^*(p, r, \rho) = \begin{cases} \mathcal{E}_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}^{-*} = \\ \mathcal{E}_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}^{+*} = \end{cases}$$

$$= D_{1n+1} I_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}(q_{n+1} r) +$$

$$= E_{2n+1} K_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}(q_{n+1} r);$$

$$+ E_{1n+1} K_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}(q_{n+1} r); \quad R_n < r < \rho < \infty,$$

$$R_n < \rho < r < \infty, \quad (16)$$

в припущенні, що справджуються ще додаткові однорідні умови:

$$\left(\bar{\alpha}_{12}^{j-1} \frac{d}{dr} + \bar{\beta}_{12}^{j-1} \right) \bar{\mathcal{E}}_{\nu_j, \alpha_j}^* \Big|_{r=R_{j-1}} = 0, j = \overline{1, n}, \quad (17)$$

$$\left(\bar{\alpha}_{11}^j \frac{d}{dr} + \bar{\beta}_{11}^j \right) \bar{\mathcal{E}}_{\nu_j, \alpha_j}^* \Big|_{r=R_j} = 0, \quad (18)$$

При цьому $(\bar{\alpha}_{12}^0 d/dr + \bar{\beta}_{12}^0) \bar{\mathcal{E}}_{\nu_1, \alpha_1}^* \Big|_{r=R_0} = 0,$

$$\left(\bar{\alpha}_{12}^n \frac{d}{dr} + \bar{\beta}_{12}^n \right) \bar{\mathcal{E}}_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}^* \Big|_{r=R_n} = 0. \quad (19)$$

Введемо до розгляду функції:

$$U_{\nu_j, \alpha_j; im}^{j1}(q_s R_j) = \left(\bar{\alpha}_{im}^j \frac{d}{dr} + \bar{\beta}_{im}^j \right) I_{\nu_j, \alpha_j}(q_s r) \Big|_{r=R_j} =$$

$$= \left(\bar{\alpha}_{im}^j \frac{\nu_j - \alpha_j}{R_j} + \bar{\beta}_{im}^j \right) I_{\nu_j, \alpha_j}(q_s R_j) +$$

$$+ \bar{\alpha}_{im}^j R_j q_s^2 I_{\nu_j+1, \alpha_j+1}(q_s R_j);$$

$$U_{\nu_j, \alpha_j; im}^{j2}(q_s R_j) = \left(\bar{\alpha}_{im}^j \frac{d}{dr} + \bar{\beta}_{im}^j \right) K_{\nu_j, \alpha_j}(q_s r) \Big|_{r=R_j} =$$

$$= \left(\bar{\alpha}_{im}^j \frac{\nu_j - \alpha_j}{R_j} + \bar{\beta}_{im}^j \right) K_{\nu_j, \alpha_j}(q_s R_j) -$$

$$- \bar{\alpha}_{im}^j R_j q_s^2 K_{\nu_j+1, \alpha_j+1}(q_s R_j);$$

$$\Phi_{\nu_j, \alpha_j; im}^j(q_s R_j, q_s r) = U_{\nu_j, \alpha_j; im}^{j1}(q_s R_j) \times$$

$$\times K_{\nu_j, \alpha_j}(q_s r) - U_{\nu_j, \alpha_j; im}^{j2}(q_s R_j) I_{\nu_j, \alpha_j}(q_s r). \quad (20)$$

Для визначення сталих $D_{1k}, E_{1k}, D_{2k}, E_{2k}$ функцій Коші $\mathcal{E}_k^*(p, r, \rho)$, $k = \overline{1, n}$, внаслідок

$$\begin{aligned}
& -\frac{c_{2j}}{R_j^{2\alpha_{j+1}+1}} \int_{R_j}^{R_{j+1}} \frac{\Phi_{\nu_j, \alpha_j; 11}^{j+1}(q_{j+1}R_{j+1}, q_{j+1}\rho)}{\Delta_{\nu_j, \alpha_j}^{11}(q_{j+1}R_j, q_{j+1}R_{j+1})} \times \\
& \quad \times \mathcal{F}_{j+1}^*(p, \rho) \rho^{2\alpha_{j+1}+1} d\rho, j = \overline{1, n-1}. \\
G_n^* &= \frac{c_{1n}}{R_n^{2\alpha_n+1}} \int_{R_{n-1}}^{R_n} \frac{\Phi_{\nu_n, \alpha_n; 12}^{n-1}(q_n R_{n-1}, q_n \rho)}{\Delta_{\nu_n, \alpha_n}^{11}(q_n R_{n-1}, q_n R_n)} \times \\
& \quad \times \mathcal{F}_n^*(p, \rho) \rho^{2\alpha_n+1} d\rho + \\
& \quad + \frac{c_{2n}}{R_n^{2\alpha_{n+1}+1}} \int_{R_n}^{\infty} \frac{K_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}(q_{n+1}\rho)}{U_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}; 22}^{n2}(q_{n+1}R_n)} \times \\
& \quad \times \mathcal{F}_{n+1}^*(p, \rho) \rho^{2\alpha_{n+1}+1} d\rho. \quad (25)
\end{aligned}$$

Тут $c_{jk} = \bar{\alpha}_{2j}^k \cdot \bar{\beta}_{1j}^k - \bar{\alpha}_{1j}^k \cdot \bar{\beta}_{2j}^k$; $k = \overline{1, n}$; $j = \overline{1, 2}$;

$$\begin{aligned}
z_{1k} &\equiv \frac{-c_{1k}}{q_k^{2\alpha_k} R_k^{2\alpha_k+1}} = U_{\nu_k, \alpha_k; 11}^{k1}(q_k R_k) \times \\
& \quad \times U_{\nu_k, \alpha_k; 21}^{k2}(q_k R_k) - \\
& \quad - U_{\nu_k, \alpha_k; 11}^{k2}(q_k R_k) U_{\nu_k, \alpha_k; 21}^{k1}(q_k R_k); k = \overline{1, n}; \\
z_{2k} &\equiv \frac{-c_{2k}}{q_{k+1}^{2\alpha_{k+1}} R_{k+1}^{2\alpha_{k+1}+1}} = U_{\nu_k, \alpha_k; 12}^{k1}(q_{k+1} R_k) \times \\
& \quad \times U_{\nu_k, \alpha_k; 22}^{k2}(q_{k+1} R_k) - \\
& \quad - U_{\nu_k, \alpha_k; 12}^{k2}(q_{k+1} R_k) U_{\nu_k, \alpha_k; 22}^{k1}(q_{k+1} R_k); k = \overline{1, n}.
\end{aligned}$$

Припустимо, що має місце умова однозначної розв'язності крайової задачі (6) – (8): визначник алгебраїчної системи (24) в півплощині $\text{Re } p \geq \sigma_0$, де σ_0 – абсциса збіжності інтегралу Лапласа, не рівний нулю:

$$\Delta_{(\nu, \alpha)}^*(p) \neq 0. \quad (26)$$

В результаті однозначної розв'язності алгебраїчної системи (24), підстановки отриманих значень $A_k, B_k, B_{n+1}, D_{1k}, D_{2k}, E_{1k}, E_{2k}, D_{1, n+1}, E_{1, n+1}, E_{2, n+1}$ ($k = \overline{1, n}$) в (14) після низки перетворень шляхом розкриття визначників $\Delta_{A_k}^* I_{\nu_k, \alpha_k}(q_k r) + \Delta_{B_k}^* K_{\nu_k, \alpha_k}(q_k r)$ ($k = \overline{1, n}$) одержуємо рекурентні вирази для обчислення компонент вектор-функції $C^*(p, r)$ – розв'язку крайової задачі (6) – (8):

$$C_k^*(p, r) = W_{k1}^*(p, r) \omega_{R_0}^*(p) +$$

$$\begin{aligned}
& + \sum_{j=1}^n [\mathcal{R}_{1; k, j}^*(p, r) \omega_{1j} + \mathcal{R}_{2; k, j}^*(p, r) \omega_{2j}] + \\
& + \sum_{j=1}^{n+1} \int_{R_{j-1}}^{R_j} \mathcal{H}_{(\nu, \alpha); k, j}^*(p, r, \rho) \cdot \mathcal{F}_j^*(p, \rho) \rho^{2\alpha_j+1} d\rho; \\
& k = \overline{1, n+1}, R_{n+1} = \infty. \quad (27)
\end{aligned}$$

Тут головні розв'язки крайової задачі (6) – (8) мають подані нижче вирази. Функції впливу лівої крайової умови $\omega_{R_0}^*(p)$ на k -ий сегмент адсорбційного середовища

$$W_{k1}^*(p, r) = \begin{cases} \frac{1}{\Delta_{(\nu, \alpha)}^*(p)} [\Phi_{\nu_1, \alpha_1; 21}^1(q_1 R_1, q_1 r) \Delta'_{1, 2} - \\ \frac{1}{\Delta_{(\nu, \alpha)}^*(p)} \prod_{s=1}^{k-1} z_{1s} \times \\ \frac{1}{\Delta_{(\nu, \alpha)}^*(p)} \prod_{s=1}^n z_{1s} \times \\ -\Phi_{\nu_1, \alpha_1; 11}^1(q_1 R_1, q_1 r) \Delta'_{1, 2}], & k = 1; \\ -\Phi_{\nu_k, \alpha_k; 11}^k(q_k R_k, q_k r) \Delta'_{1, 2k}], & k = \overline{2, n}; \\ -\Phi_{\nu_k, \alpha_k; 11}^k(q_k R_k, q_k r) \Delta'_{1, 2k}], & k = n+1; \end{cases} \quad (28)$$

Функції впливу j -го джерела $\mathcal{F}_j^*(p, \rho)$ на k -ий сегмент неоднорідного нанопористого середовища:

– впливу j -го джерела ($j = \overline{1, n+1}$) на перший сегмент середовища:

$$\mathcal{H}_{(\nu, \alpha); 11}^*(p, r, \rho) = \frac{q_1^{2\alpha_1}}{\Delta_{(\nu, \alpha)}^*} \left\{ \begin{aligned} & \Phi_{\nu_1, \alpha_1; 12}^0(q_1 R_0, q_1 \rho) \times \\ & \Phi_{\nu_1, \alpha_1; 12}^0(q_1 R_0, q_1 r) \times \\ & \times [\Phi_{\nu_1, \alpha_1; 11}^1(q_1 r, q_1 R_1) A_{1, 2} - \\ & \times [\Phi_{\nu_1, \alpha_1; 11}^1(q_1 \rho, q_1 R_1) A_{1, 2} - \end{aligned} \right. \quad (29)$$

$$\begin{aligned}
& -\Phi_{\nu_1, \alpha_1; 21}^1(q_1 r, q_1 R_1) A'_{1, 2}], \quad R_0 < \rho < r < R_1; \\
& -\Phi_{\nu_1, \alpha_1; 21}^1(q_1 \rho, q_1 R_1) A'_{1, 2}], \quad R_0 < r < \rho < R_1;
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
\mathcal{H}_{(\nu, \alpha); 1j}^*(p, r, \rho) &= \frac{q_j^{2\alpha_j} \prod_{s=1}^{j-1} z_{2s}}{\Delta_{(\nu, \alpha)}^*(p)} \times \\
& \times \Phi_{\nu_1, \alpha_1; 12}^0(q_1 R_0, q_1 r) [\Phi_{\nu_j, \alpha_j; 11}^j(q_j R_j, q_j \rho) \times \\
& \times A_{1, 2j} - \Phi_{\nu_j, \alpha_j; 21}^j(q_j R_j, q_j \rho) A'_{1, 2j}]; j = \overline{2, n}; \quad (30)
\end{aligned}$$

$$\mathcal{H}_{(\nu,\alpha);1,n+1}^*(p, r, \rho) = \frac{q_{n+1}^{2\alpha_{n+1}} \prod_{s=1}^n z_{2s}}{\Delta_{(\nu,\alpha)}^*(p)} \times \Phi_{\nu_1, \alpha_1; 12}^0(q_1 R_0, q_1 r) K_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}(q_{n+1} \rho); \quad (31)$$

– впливу j -го джерела ($j = \overline{1, n+1}$) на k -ий сегмент ($k = \overline{2, n}$) середовища:

$$\mathcal{H}_{(\nu,\alpha);k1}^*(p, r, \rho) = -\frac{q_1^{2\alpha_1}}{\Delta_{(\nu,\alpha)}^*(p)} \prod_{s=1}^{k-1} z_{1s} \times \Phi_{\nu_1, \alpha_1; 12}^0(q_1 R_0, q_1 \rho) [\Phi_{\nu_k, \alpha_k; 21}^k(q_k R_k, q_k r) \times A'_{1,2k} - \Phi_{\nu_k, \alpha_k; 11}^k(q_k R_k, q_k r) A_{1,2k}]; \quad (32)$$

$$\mathcal{H}_{(\nu,\alpha);kj}^*(p, r, \rho) = \frac{q_j^{2\alpha_j} \prod_{s=j}^{k-1} z_{1s}}{\Delta_{(\nu,\alpha)}^*(p)} \times [\Phi_{\nu_k, \alpha_k; 21}^k(q_k R_k, q_k r) A'_{1,2k} - \Phi_{\nu_k, \alpha_k; 11}^k(q_k R_k, q_k r) A_{1,2k}] \times [\Phi_{\nu_j, \alpha_j; 22}^{j-1}(q_j R_{j-1}, q_j \rho) \Delta_{1,2j-2} - \Phi_{\nu_j, \alpha_j; 12}^{j-1}(q_j R_{j-1}, q_j \rho) \Delta'_{1,2j-2}]; \quad (33)$$

$j = \overline{2, k-1}; k = \overline{2, n};$

$$\mathcal{H}_{(\nu,\alpha);kj}^*(p, r, \rho) = \frac{q_j^{2\alpha_j} \prod_{s=k}^{j-1} z_{2s}}{\Delta_{(\nu,\alpha)}^*(p)} \times [\Phi_{\nu_k, \alpha_k; 22}^{k-1}(q_k R_{k-1}, q_k r) \Delta_{1,2k-2} - \Phi_{\nu_k, \alpha_k; 12}^{k-1}(q_k R_{k-1}, q_k r) \Delta'_{1,2k-2}] \times [\Phi_{\nu_j, \alpha_j; 21}^j(q_j R_j, q_j \rho) A'_{1,2j} - \Phi_{\nu_j, \alpha_j; 11}^j(q_j R_j, q_j \rho) A_{1,2j}]; \quad (34)$$

$j = \overline{k+1, n}; k = \overline{2, n};$

$$\mathcal{H}_{(\nu,\alpha);kk}^*(p, r, \rho) = \frac{q_k^{2\alpha_k}}{\Delta_{(\nu,\alpha)}^*(p)} \times \left\{ \begin{aligned} & [\Phi_{\nu_k, \alpha_k; 22}^{k-1}(q_k R_{k-1}, q_k \rho) \Delta_{1,2k-2} - \\ & [\Phi_{\nu_k, \alpha_k; 22}^{k-1}(q_k R_{k-1}, q_k r) \Delta_{1,2k-2} - \\ & - \Phi_{\nu_k, \alpha_k; 12}^{k-1}(q_k R_{k-1}, q_k \rho) \Delta'_{1,2k-2}] \times \\ & - \Phi_{\nu_k, \alpha_k; 12}^{k-1}(q_k R_{k-1}, q_k r) \Delta'_{1,2k-2}] \times \end{aligned} \right.$$

$$\begin{aligned} & \times [\Phi_{\nu_k, \alpha_k; 21}^k(q_k R_k, q_k r) A'_{1,2k} - \\ & \times [\Phi_{\nu_k, \alpha_k; 21}^k(q_k R_k, q_k \rho) A'_{1,2k} - \\ & - \Phi_{\nu_k, \alpha_k; 11}^k(q_k R_k, q_k r) A_{1,2k}], R_{k-1} < \rho < r < R_k, \\ & - \Phi_{\nu_k, \alpha_k; 11}^k(q_k R_k, q_k \rho) A_{1,2k}], R_{k-1} < r < \rho < R_k, \end{aligned} \quad (35)$$

$$\mathcal{H}_{(\nu,\alpha);k,n+1}^*(p, r, \rho) = \frac{q_{n+1}^{2\alpha_{n+1}}}{\Delta_{(\nu,\alpha)}^*(p)} \times$$

$$\begin{aligned} & \times \prod_{s=k}^n z_{2s} K_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}(q_{n+1} \rho) \times \\ & \times [\Phi_{\nu_k, \alpha_k; 22}^{k-1}(q_k R_{k-1}, q_k r) \Delta_{1,2k-2} - \\ & - \Phi_{\nu_k, \alpha_k; 12}^{k-1}(q_k R_{k-1}, q_k r) \Delta'_{1,2k-2}]; \quad (36) \end{aligned}$$

– впливу j -го джерела ($j = \overline{1, n+1}$) на $n+1$ -ий сегмент середовища:

$$\mathcal{H}_{(\nu,\alpha);n+1,1}^*(p, r, \rho) = -\frac{q_1^{2\alpha_1}}{\Delta_{(\nu,\alpha)}^*(p)} \prod_{s=1}^n z_{1s} \times \Phi_{\nu_1, \alpha_1; 12}^0(q_1 R_0, q_1 \rho) K_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}(q_{n+1} r); \quad (37)$$

$$\mathcal{H}_{(\nu,\alpha);n+1,j}^*(p, r, \rho) = \frac{q_j^{2\alpha_j} \prod_{s=j}^n z_{1s}}{\Delta_{(\nu,\alpha)}^*(p)} \times K_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}(q_{n+1} r) [\Phi_{\nu_j, \alpha_j; 22}^{j-1}(q_j R_{j-1}, q_j \rho) \times \Delta_{1,2j-2} - \Phi_{\nu_j, \alpha_j; 12}^{j-1}(q_j R_{j-1}, q_j \rho) \Delta'_{1,2j-2}]; \quad j = \overline{2, n}; \quad (38)$$

$$\mathcal{H}_{(\nu,\alpha);n+1,n+1}^*(p, r, \rho) = \frac{q_{n+1}^{2\alpha_{n+1}}}{\Delta_{(\nu,\alpha)}^*(p)} \times \left\{ \begin{aligned} & K_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}(q_{n+1} r) \times \\ & K_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}(q_{n+1} \rho) \times \\ & \times [\Phi_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}; 22}^n(q_{n+1} R_n, q_{n+1} \rho) \Delta_{1,2n} - \\ & \times [\Phi_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}; 22}^n(q_{n+1} R_n, q_{n+1} r) \Delta_{1,2n} - \end{aligned} \right. \quad (39)$$

$$\begin{aligned} & - \Phi_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}; 12}^n(q_{n+1} R_n, q_{n+1} \rho) \Delta'_{1,2n}], \\ & - \Phi_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}; 12}^n(q_{n+1} R_n, q_{n+1} r) \Delta'_{1,2n}], \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & R_n < \rho < r < R_{n+1}; \\ & R_n < r < \rho < R_{n+1}; \end{aligned}$$

Функції впливу неоднорідностей першої умови j -го інтерфейсу ω_{1j} ($j = \overline{1, n}$) на k -ий

сегмент неоднорідного нанопористого середовища:

$$\mathcal{R}_{1;1j}^*(p, r) = \frac{1}{\Delta_{(\nu, \alpha)}^*(p)} \begin{cases} \Phi_{\nu_1, \alpha_1; 12}^0(q_1 R_0, q_1 \rho) \times \\ \prod_{s=1}^{j-1} z_{2s} \times \\ -U_{\nu_j, \alpha_j; 22}^{n, 2}(q_{n+1} R_n) \times \\ \times A_{\overline{1, 2}}; & j = 1, \\ \times \Phi_{\nu_1, \alpha_1; 12}^0(q_1 R_0, q_1 r) A_{\overline{1, 2j}}; & j = \overline{2, n-1}; \\ \times \prod_{s=1}^{n-1} z_{2s} \Phi_{\nu_1, \alpha_1; 12}^0(q_1 R_0, q_1 r); & j = n; \end{cases}$$

$$\mathcal{R}_{1;kj}^*(p, r) = -\frac{1}{\Delta_{(\nu, \alpha)}^*(p)} \begin{cases} \Delta_{\nu_1, \alpha_1; 12}(q_1 R_0, q_1 R_1) \times \\ \Delta'_{\overline{1, 2j}} \times \\ A_{\overline{1, 2k}} \times \\ A_{\overline{1, 2j}} \times \\ -U_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}; 22}(q_{n+1} R_n) \times \end{cases} \quad (40)$$

$$\begin{aligned} & \times \prod_{s=2}^{k-1} z_{1s} [\Phi_{\nu_k, \alpha_k; 21}^k(q_k R_k, q_k r) A'_{\overline{1, 2k}} - \\ & \times \prod_{s=j+1}^{k-1} z_{1s} [\Phi_{\nu_k, \alpha_k; 21}^k(q_k R_k, q_k r) A'_{\overline{1, 2k}} - \\ & \times [\Phi_{\nu_k, \alpha_k; 22}^{k-1}(q_k R_{k-1}, q_k r) \Delta_{\overline{1, 2k-2}} - \\ & \times \prod_{s=k}^{j-1} z_{2s} [\Phi_{\nu_k, \alpha_k; 22}^{k-1}(q_k R_{k-1}, q_k r) \times \\ & \times \prod_{s=k}^{n-1} z_{2s} [\Phi_{\nu_k, \alpha_k; 22}^{k-1}(q_k R_{k-1}, q_k r) \times \\ & - \Phi_{\nu_k, \alpha_k; 11}^k(q_k R_k, q_k r) A_{\overline{1, 2k}}]; \\ & - \Phi_{\nu_k, \alpha_k; 11}^k(q_k R_k, q_k r) A_{\overline{1, 2k}}]; \\ & - \Phi_{\nu_j, \alpha_j; 12}^{k-1}(q_k R_{k-1}, q_k r) \Delta'_{\overline{1, 2k-2}}]; \\ & \times \Delta_{\overline{1, 2k-2}} - \Phi_{\nu_k, \alpha_k; 12}^{k-2}(q_k R_{k-1}, q_k r) \Delta'_{\overline{1, 2k-2}}]; \\ & \times \Delta_{\overline{1, 2k-2}} - \Phi_{\nu_k, \alpha_k; 12}^{k-2}(q_k R_{k-1}, q_k r) \Delta'_{\overline{1, 2k-2}}]; \\ & j = 1; \\ & j = \overline{2, k-1}; \\ & j = k; \\ & j = \overline{k+1, n-1}; \\ & j = n; \end{aligned} \quad (41)$$

$$\mathcal{R}_{1;n+1,j}^*(p, r) = -\frac{1}{\Delta_{(\nu, \alpha)}^*(p)} \times \begin{cases} \Delta_{\nu_1, \alpha_1; 12}(q_1 R_0, q_1 R_1) \times \\ \Delta'_{\overline{1, 2j}} \prod_{s=2}^{n-1} z_{1s} \times \\ \Delta'_{\overline{1, 2n}} \times \end{cases}$$

$$\begin{aligned} & \times \prod_{s=2}^n z_{1s} K_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}(q_{n+1} r); j = 1; \\ & \times K_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}(q_{n+1} r); \quad j = \overline{2, n-1}; \\ & \times K_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}(q_{n+1} r); \quad j = n; \end{aligned} \quad (42)$$

Функції впливу неоднорідностей другої умови j -го інтерфейсу ω_{2j} ($j = \overline{1, n}$) на k -ий сегмент нанопористого середовища:

$$\mathcal{R}_{2;1j}^*(p, r) = -\frac{1}{\Delta_{(\nu, \alpha)}^*(p)} \begin{cases} \Phi_{\nu_1, \alpha_1; 12}^0(q_1 R_0, q_1 r) \times \\ \prod_{s=1}^{j-1} z_{2s} \times \\ -U_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}; 12}^{n, 2}(q_{n+1} R_n) \times \end{cases}$$

$$\mathcal{R}_{2;kj}^*(p, r) = \frac{1}{\Delta_{(\nu, \alpha)}^*(p)} \begin{cases} \Delta_{\nu_1, \alpha_1; 11}(q_1 R_0, q_1 R_1) \times \\ \Delta_{\overline{1, 2j}} \times \\ A'_{\overline{1, 2k}} \times \\ A'_{\overline{1, 2j}} \times \\ -U_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}; 12}^{n, 2}(q_{n+1} R_n) \times \end{cases} \quad (43)$$

$$\begin{aligned} & \times \prod_{s=2}^{k-1} z_{1s} [\Phi_{\nu_k, \alpha_k; 21}^k(q_k R_k, q_k r) A'_{\overline{1, 2k}} - \\ & \times \prod_{s=j+1}^{k-1} z_{1s} [\Phi_{\nu_k, \alpha_k; 21}^k(q_k R_k, q_k r) A'_{\overline{1, 2k}} - \\ & \times [\Phi_{\nu_k, \alpha_k; 22}^{k-1}(q_k R_{k-1}, q_k r) \Delta_{\overline{1, 2k-2}} - \\ & \times \prod_{s=k}^{j-1} z_{2s} [\Phi_{\nu_k, \alpha_k; 22}^{k-1}(q_k R_{k-1}, q_k r) \times \\ & \times \prod_{s=k}^{n-1} z_{2s} [\Phi_{\nu_k, \alpha_k; 22}^{k-1}(q_k R_{k-1}, q_k r) \times \\ & - \Phi_{\nu_k, \alpha_k; 11}^k(q_k R_k, q_k r) A_{\overline{1, 2k}}]; \\ & - \Phi_{\nu_j, \alpha_j; 11}^k(q_k R_k, q_k r) A_{\overline{1, 2k}}]; \\ & - \Phi_{\nu_k, \alpha_k; 12}^{k-1}(q_k R_{k-1}, q_k r) \Delta'_{\overline{1, 2k-2}}]; \\ & \times \Delta_{\overline{1, 2k-2}} - \Phi_{\nu_k, \alpha_k; 12}^{k-2}(q_k R_{k-1}, q_k r) \Delta'_{\overline{1, 2k-2}}]; \\ & \times \Delta_{\overline{1, 2k-2}} - \Phi_{\nu_k, \alpha_k; 12}^{k-2}(q_k R_{k-1}, q_k r) \Delta'_{\overline{1, 2k-2}}]; \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & j = 1; \\ & j = \overline{2, k-1}; \\ & j = k; \\ & j = \overline{k+1, n-1}; \\ & j = n; \end{aligned} \quad (44)$$

$$\mathcal{R}_{2;n+1,j}^*(p, r) = \frac{1}{\Delta_{(\nu, \alpha)}^*(p)} \times$$

$$\begin{aligned} & \times \begin{cases} \Delta_{\nu_1, \alpha_1; 11}(q_1 R_0, q_1 R_1) \times \\ \Delta_{\overline{1, 2j}} \prod_{s=2}^{n-1} z_{1s} \times \\ \Delta_{\overline{1, 2n}} \times \end{cases} \\ & \times \prod_{s=2}^n z_{1s} K_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}(q_{n+1} r); j = 1; \\ & \times K_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}(q_{n+1} r); \quad j = \overline{2, n-1}; \\ & \times K_{\nu_{n+1}, \alpha_{n+1}}(q_{n+1} r); \quad j = n. \end{aligned} \quad (45)$$

Перехід до оригіналів. Особливими точками головних розв'язків крайової задачі (6) – (8) $W_{1k}^*(p, r)$, $\mathcal{R}_{1;kj}^*(p, r)$, $\mathcal{R}_{2;kj}^*(p, r)$, $\mathcal{H}_{(\nu, \alpha); kj}^*(p, r, \rho)$ є точки галуження $p = \infty$ та $p_{1,2} = -\frac{1}{2}[S_1 \pm \sqrt{S_2}] < 0$;

$$\begin{aligned} S_1 &= \beta_k(1 + \gamma_k) + \eta_k^2; \quad S_2 = (\eta_k - \beta_k \gamma_k)^2 + \\ &+ \beta_k[\beta_k(1 + 2\gamma_k) + 2\eta_k^2] > 0. \end{aligned} \quad (46)$$

Отже, при переході до оригіналів за Лапласом інтеграл по контуру Бромвіча можна замінити інтегралом по уявній осі [6]:

$$\begin{aligned} W_{1k}(t, r) &= L^{-1}[W_{1k}^*(p, r)] = \\ &= \frac{1}{2\pi i} \int_{\sigma-i\infty}^{\sigma+i\infty} W_{1k}^*(p, r) e^{pt} dp = \\ &= \frac{1}{2\pi i} \int_{-i\infty}^{i\infty} W_{1k}^*(p, r) e^{pt} dp = \\ &= \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} W_{1k}^*(is, r) e^{ist} ds = \\ &= \frac{1}{\pi} \int_0^{\infty} \operatorname{Re} [W_{1k}^*(is, r) e^{ist}] ds; \\ R_{mkj}(t, r) &= L^{-1}[\mathcal{R}_{m;kj}^*(p, r)] = \\ &= \frac{1}{\pi} \int_0^{\infty} \operatorname{Re} [\mathcal{R}_{m;kj}^*(is, r) e^{ist}] ds, \quad m = \overline{1, 2}; \\ \mathcal{H}_{(\nu, \alpha); k, k_1}(t, r, \rho) &= L^{-1}[\mathcal{H}_{(\nu, \alpha); k, k_1}^*(p, r, \rho)] = \\ &= \frac{1}{\pi} \int_0^{\infty} \operatorname{Re} [\mathcal{H}_{(\nu, \alpha); k, k_1}^*(is, r, \rho) e^{ist}] ds. \end{aligned} \quad (47)$$

У результаті однозначної розв'язності алгебраїчної системи (22), з врахуванням одержаних головних розв'язків задачі (6) – (8) та формул (47), отримуємо єдиний розв'язок вихідної задачі (1) – (5):

$$\begin{aligned} C_k(t, r) &= \int_0^t W_{1k}(t - \tau, r) \omega_{R_0}(\tau) d\tau + \\ &+ \sum_{j=1}^n \int_0^t [\mathcal{R}_{1;kj}(t - \tau, r) \omega_{1j}(\tau) + \\ &+ \mathcal{R}_{2;kj}(t - \tau, r) \omega_{2j}(\tau)] d\tau + \\ &+ \int_0^t \sum_{k_1=1}^{n+1} \int_{R_{k_1-1}}^{R_{k_1}} \mathcal{H}_{(\nu, \alpha); k, k_1}(t - \tau, r, \rho) [f_{k_1}(\tau, \rho) + \\ &+ C_{0;k_1}(\rho) \delta_+(\tau)] \rho^{2\alpha_{k_1}+1} d\rho d\tau + \\ &+ \int_0^t \sum_{k_1=1}^{n+1} \int_{R_{k_1-1}}^{R_{k_1}} \frac{\beta_{k_1} \gamma_{k_1}}{D_{z_{k_1}}} \mathcal{H}_{(\nu, \alpha); k, k_1}(t - \tau, r, \rho) e^{-\beta_{k_1} \gamma_{k_1} \tau} \times \\ &\times a_{0;k_1}(\rho) \rho^{2\alpha_{k_1}+1} d\rho d\tau; \end{aligned} \quad (48)$$

$$\begin{aligned} a_k(t, r) &= \beta_k \int_0^t e^{-\beta_k \gamma_k (t-\tau)} C_k(\tau, r) d\tau + \\ &+ e^{-\beta_k \gamma_k t} a_{0k}(r). \end{aligned} \quad (49)$$

Тут

$$\begin{aligned} \omega_{R_0}(t) &= L^{-1}[\omega_{R_0}^*(p)] = \omega_0(t) + \left(\delta_{11}^0 \frac{d}{dr} + \right. \\ &\left. + \gamma_{11}^0 \right) C_{01}(r) \Big|_{r=R_0} \delta_+(t); \\ \omega_{mj} &= \left[\left(\delta_{m1}^j \frac{d}{dr} + \gamma_{m1}^j \right) C_{0j}(r) - \left(\delta_{m2}^j \frac{d}{dr} + \right. \right. \\ &\left. \left. + \gamma_{m2}^j \right) C_{0,j+1}(r) \right] \Big|_{r=R_j} \delta_+(t); \quad m = \overline{1, 2}; \quad j = \overline{1, n}, \end{aligned}$$

$\delta_+(t)$ – дельта-функція, зосереджена в точці $t = 0+$.

Висновки. Запропонована математична модель масопереносу в необмеженому циліндричному неоднорідному нанопористому середовищі з порожниною, доведено теорему про розв'язність відповідної неоднорідної змішаної задачі і отримано точний аналітичний розв'язок, що описує вплив цілого ряду важливих фізичних чинників внутрішньої кінетики переносу, головними серед яких є вплив нестационарних умов системи n -інтерфейсних взаємодій на масообмінних межах. Це дає можливість моделювати концентраційні профілі адсорбтиву в макро- та мікропорах, здійснювати комплексний аналіз внутрішньої кінетики масопереносу як на макрорівні, так і на рівні нанопорів частинок середовищ, проектувати оптимальні технологічні схеми неоднорідного масопереносу для багатоскладових середовищ з різними фізико-хімічними характеристиками. Як показують результати інших праць автора, такого класу розв'язки разом з рекурентними матричними алгоритмами побудови матриць функцій впливу змішаної задачі є добре застосовними для формулювання та розв'язування зворотних задач масопереносу – визначення кінетичних параметрів. Це дозволяє реалізовувати ефективні процедури перевірки на адекватність параметрів моделювання і фізичного експерименту.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Ленюк М.П., Петрик М.Р.* Інтегральні перетворення Фур'є, Бесселя із спектральним параметром в задачах математичного моделювання масопереносу в неоднорідних середовищах. – Київ: Наук. думка, 2000. – 372 с.
2. *Ленюк М.П., Петрик М.Р.* Математичне моделювання адсорбційного масопереносу зі спектральним параметром для неоднорідних n -інтерфейсних обмежених мікропористих середовищ // Волинський математичний вісник, 2003. Вип. 10. – С. 161 – 185.
3. *Петрик М.Р.* Математичне моделювання дифузійного масопереносу зі спектральним параметром для n -інтерфейсних неоднорідних і нанопористих необмежених середовищ // Науковий вісник Чернівецького університету: Зб. наук. пр. Вип. 288. Математика. – Чернівці: Рута, 2006. – С. 90 – 98.
4. *M.Petryk, O.Shablii, M.Lenyuk, P.Vasyluk.* "Mathematical Modelling and Research for Diffusion

Process in Multilayer and Nonporous Media" Fluid Transport in Nanoporous Materials (W.C.Conner and J.Fraissard, eds.), NATO Science Series, Series II: Mathematics, Physics and Chemistry, 2006, Vol. 219, 685 – 655. Springer Publishers, Netherlands.

5. *Петрик М., Баб'юк М.* Двовимірна осесиметрична модель двофазного сорбційного масопереносу із спектральним параметром для напівобмеженого двоскладового (по вісі z) середовища // Математическое моделирование в образовании, науке и промышленности: Сб. науч. тр. – Санкт-Петербург: Санкт-Петербургское отделение МАН ВШ, 2000. – С. 133 – 137.

6. *Лаврентьев М.А., Шабат Б.В.* Методы теории функции комплексного переменного. – М.: Наука, 1965 – 715 с.

7. *Лыков А.В.* Тепломассообмен (Справочник). – М.: Энергия, 1971. – 560 с.

8. *Barrer R.M.* Diffusion and Flow in Porous Zeolite, Carbon and Ceramic Media, Characterization of Porous Solids, Society of Chemical Industry, London, 1979.

9. *Chen N.Y., Degnan and Smith.* Molecular Transport and Reaction in Zeolite: Design and Application of Shape Selective Catalysis. V.C.H. Weinheim, New-York, (1994).

10. *Kärger J., H. Pfeifer and W.Heink.* Advances in Magnetic Resonance, J.S. Waugh (Ed.) Vol. 12. p. 1, Academic Press, San Diego, 1988.

11. *Kärger J. and D.Ruthven.* Diffusion in Zeolite and other Microporous Solids, John Wiley & Sons, New-York, 1992.

12. *Magalhaes F.D., R.L.Laurence, W.C.Corner, M.A. Springuel-Huet, A.Nosov and J. Fraissard.* "Study of molecular transport in beds of zeolite crystallites: semi-quantitative modelling of ^{129}Xe NMR experiments", J.Phys. Chem. V. 101, 2277 – 2284 (1997).

13. *Springuel-Huet, M.A., A. Nosov, J. Karger, J. Fraissard,* " ^{129}Xe NMR study of bed resistance to molecular transport in assemblages of zeolite crystallites", J. Phys. Chem., 100, 7200-7203 (1996).

14. *P. N'Gokoli-Kekele, M. A. Springuel-Huet, J. Fraissard.* An Analytical Study of Molecular Transport in Zeolite Bed . Adsorption.(Kluwer), 8, 35-44, (2002).